

KORONAWIRUS – Q&A – PROBLEMY Z PROWADZENIEM DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Autor: Michał Gruchacz
radca prawny OIRP w Warszawie

Kilka słów o mnie:

<https://kancelariagruchacz.pl/o-kancelarii/>

Witaj !

Jeżeli pobrałaś/pobrałeś tego e-book'a to oznacza, że prawdopodobnie jesteś przedsiębiorcą i z powodu pandemii koronawirusa znalazłaś/znalazłeś się w trudnym biznesowym położeniu.

W niniejszym e-booku postaram się odpowiedzieć na pytania, które coraz częściej zadają mi przedsiębiorcy w obliczu poważnych problemów z funkcjonowaniem działalności gospodarczej w czasach koronawirusa.

W moim e-booku odpowiem na 7 pytań, dotyczących:

- a) możliwości „modyfikacji płatności” zobowiązań, wynikających ze składek na ubezpieczenie społeczne;
- b) redukcji zatrudnienia lub modyfikacji umów z pracownikami;
- c) sankcji za niewypłacenie wynagrodzeń pracownikom;
- d) zawieszenia działalności gospodarczej;
- e) wznowienia działalności gospodarczej.

1. Czy muszę płacić składki na ZUS skoro właściwie nie mogę normalnie prowadzić działalności ?

Przedsiębiorcy, których dotyczą: opóźnienia lub brak realizacji umów przez kontrahentów; zatory płatnicze; nieobecność pracowników, związana ze wzrostem zachorowalności lub profilaktyką, mającą na celu zapobieganie rozprzestrzeniania się koronawirusa **mogą złożyć do ZUS wnioski o: odroczenie terminu płatności składek, zawarcie układu ratalnego bądź umorzenie należności.**

Jeśli przedsiębiorca ma problem z opłaceniem w ustawowym terminie składek bieżących lub przyszłych, których termin płatności jeszcze nie upłynął, może złożyć do ZUS **wniosek o odroczenie terminu płatności składek.**

Jeśli przedsiębiorca ma zadłużenie z tytułu składek i nie może spłacić tego zadłużenia jednorazowo, może złożyć do ZUS **wniosek o rozłożenie spłaty zadłużenia na raty.**

Jeśli przedsiębiorca poniósł straty materialne w wyniku nadzwyczajnego zdarzenia, które powoduje, że opłacenie należności z tytułu składek mogłoby pozbawić go możliwości dalszego prowadzenia działalności, może złożyć do ZUS **wniosek o umorzenie należności**.

Należy podkreślić, że umorzeniu podlegają wyłącznie należności z tytułu składek za siebie. Ponadto umorzone składki i okres zawieszenia nie będą liczyć się przy ustalaniu prawa do świadczeń społecznych.

W placówkach ZUS działają **doradcy ds. ulg i umorzeń**. Udzielają oni informacji oraz pomagają skompletować i wypełnić dokumenty. Z doradcą można porozmawiać telefonicznie lub umówić się na spotkanie. Najbliższy doradca ds. ulg i umorzeń pracuje w Inspektoracie ZUS w Ostrołęce – kontakt telefoniczny: (29) 760 77 17, 502 009 807.

Więcej informacji znajdziesz również na stronie internetowej ZUS:

https://www.zus.pl/o-zus/aktualnosci/-/publisher/aktualnosc/1/ulgi-dla-przedsiębiorców-w-związku-z-koronawirusem/3223283?fbclid=IwAR2TZ5lmA0ErGoi7PV4Bv08_PS8Cdtwb3D8RnHIsd4OrUyet3ywmrxQRCK4

2. Jakie działania są możliwe do szybkiego wdrożenia w zakresie redukcji kosztów zatrudniania pracowników ?

Z punktu widzenia przedsiębiorcy najprostsza do rozwiązania jest sytuacja osób związanych **umowami cywilnoprawnymi**, tj. umową zlecenia czy umową o dzieło. W ich przypadku przedsiębiorca może co do zasady szybko rozwiązać umowy bez dodatkowych, negatywnych konsekwencji finansowych (o ile umowa nie zawierała szczególnych zapisów). Zgodnie z art. 746 kodeksu cywilnego **przedsiębiorca może wypowiedzieć umowę zlecenia w każdym czasie, regulując**

wynagrodzenie za czynności wykonane do dnia złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy. Niewątpliwie pandemia koronawirusa, skutkująca często faktycznym zamknięciem przedsiębiorstwa czy też drastycznym pogorszeniem sytuacji finansowej przedsiębiorstwa, będzie powodem uzasadniającym wypowiedzenie takiej umowy.

Nie dotyczy to jednak **umów o pracę, które mogą być wypowiedziane z zachowaniem okresów wypowiedzenia, o których mowa w art. 34-36 kodeksu pracy.**

Przedsiębiorcy mogą wobec pracowników stosować również **tzw. wypowiedzenie zmieniające**, tj. zaproponować pracownikom zmianę warunków pracy lub płacy. W razie odmowy przyjęcia przez pracownika zaproponowanych warunków pracy lub płacy, umowa o pracę rozwiązuje się z upływem okresu wypowiedzenia. Jeżeli pracownik przed upływem połowy okresu wypowiedzenia nie złoży oświadczenia o odmowie przyjęcia zaproponowanych warunków, uważa się, że wyraził zgodę na te warunki.

Przede wszystkim warto jednak porozmawiać z pracownikami (osobami współpracującymi z nami na podstawie umów cywilnoprawnych) w celu **zmiany umowy za porozumieniem stron.**

3. Na co jest narażony pracodawca, jeżeli nie wypłaci pracownikom wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy w związku z koronawirusem ?

Pracownik w takiej sytuacji może skorzystać z przysługującego mu uprawnienia do **rozwiązania umowy o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia z powodu ciężkiego naruszenia obowiązków przez pracodawcę.**

Pracodawca musi się wówczas liczyć z procesem sądowym o **zapłatę wynagrodzenia i ewentualnego odszkodowania równe wynagrodzeniu za okres wypowiedzenia** lub – w przypadku umów zawartych na czas określony czy na czas wykonywania określonej pracy – za okres dwóch tygodni.

Przedsiębiorca niewypłacający wynagrodzenia w terminie może podlegać również **karze grzywny w wysokości od 1 000 zł do 30 000 zł.**

W toku ewentualnego procesu sądowego pracodawca będzie mógł oczywiście wykazywać, że z tytułu przestoju przedsiębiorstwa w tym szczególnym przypadku pracownikowi nie należy się wynagrodzenie.

4. Czy mogę zawiesić swoją działalność gospodarczą na czas pandemii koronawirusa ?

Przedsiębiorca wpisany do CEiDG może zawiesić wykonywanie działalności gospodarczej na czas nie krótszy niż 30 dni.

W okresie zawieszenia działalności przedsiębiorca **nie może wykonywać działalności ani osiągać z niej bieżących przychodów.**

Wniosek o zawieszenie działalności gospodarczej można złożyć przez internet.

Poniżej link do portalu CEiDG:

[https://prod.ceidg.gov.pl/CEIDG/CEIDG.Public.UI/DecisionAdditio
nalParameters.aspx?type=3](https://prod.ceidg.gov.pl/CEIDG/CEIDG.Public.UI/DecisionAdditio
nalParameters.aspx?type=3)

5. Jak wyglądają rozliczenia podatkowe działalności gospodarczej w okresie jej zawieszenia ?

Jeśli przedsiębiorca zdecyduje się zawiesić swoją działalność, **to nadal będzie mógł ujmować w kosztach podatkowych te wydatki, które są związane z zabezpieczeniem lub zachowaniem źródła przychodów.**

Wydatki te związane są najczęściej z: przedłużaniem bądź zawieraniem nowej polisy ubezpieczenia majątkowego; usługami ochrony mienia; kosztami usuwania skutków awarii technicznych; wykonywaniem remontów niecierpiących zwłoki; zapłatą rat leasingowych; zapłatą czynszów najmu; uiszczeniem opłat za media; uiszczeniem opłat za użytkowanie wieczyste.

Należy wskazać, że zawieszenie działalności gospodarczej nie zwalnia przedsiębiorcy z obowiązku prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów. Gdyby natomiast podatnik uzyskał w tym okresie przychód, np. ze sprzedaży firmowego mienia (np. samochodu), to powinien zaksięgować tę operację w księdze podatkowej.

Przedsiębiorca, który zawiesił działalność gospodarczą (nawet przez cały rok podatkowy) nie jest zwolniony z obowiązku złożenia zeznania rocznego w urzędzie skarbowym. Oznacza to, że po zakończonym roku podatkowym przedsiębiorcy, pomimo tego że działalność gospodarcza była zawieszona przez cały rok, mają obowiązek złożyć zeznanie roczne na odpowiednim formularzu. W rocznym zeznaniu ujmuje się wszystkie uzyskane w roku podatkowym przychody (również te uzyskane w okresie zawieszenia) oraz koszty.

Za okres zawieszenia przedsiębiorca nie płaci jednak zaliczek na podatek dochodowy, niezależnie od tego czy rozlicza się według skali czy też płaci podatek liniowy.

6. Jakich formalności powinien dokonać podatnik po wznowieniu działalności gospodarczej?

Należy w pierwszej kolejności złożyć wniosek do CEIDG o odwieszenie działalności gospodarczej (na druku CEIDG-1). Ponowne zgłoszenie obowiązku odprowadzania składek na ubezpieczenia ZUS jest dokonywane automatycznie ze złożeniem wniosku CEIDG-1. Na podstawie uaktualnionego wpisu w ewidencji gospodarczej ZUS podatnika ponownie rejestruje jako płatnika składek ZUS.

Należy pamiętać, że jeśli po wznowieniu działalności zmieni się kod ubezpieczeń w ZUS (np. jeśli w trakcie okresu zawieszenia skończy się okres preferencyjnych składek - tzw. mały ZUS, bądź też podatnik rozpocznie pracę na etacie) to podatnik będzie musiał dokonać ponownego zgłoszenia do ubezpieczeń z nowym kodem.

Jeśli po wznowieniu działalności gospodarczej podatnik chce ponownie zatrudnić swoich byłych pracowników, to musi na nowo podpisać z nimi umowy i zgłosić ich do ubezpieczeń w ZUS.

7. Co w sytuacji, gdy przedsiębiorca zamyka działalność gospodarczą a po jakimś czasie chce ją wznowić ?

Należy zarejestrować działalność jeszcze raz.

Przy zakładaniu firmy po raz drugi, podatnik jest zobowiązany podać numer REGON, który nadano mu przy poprzednim rejestrowaniu działalności. Jego prawidłowość zostanie automatycznie zweryfikowana przez GUS.

Teoretycznie nic nie stoi na przeszkodzie, aby nowa firma funkcjonowała pod tą samą nazwą co poprzednia działalność, przy założeniu, że w czasie, gdy była ona wykreślona z CEIDG, nie pojawiło się na rynku przedsiębiorstwo o takiej samej nazwie.

.....

Jeżeli jesteś zainteresowany uzyskaniem porady prawnej w sprawie dotyczącej problemów w funkcjonowaniu firmy wywołanych koronawirusem lub w innym zakresie, to zapraszam do kontaktu:

- ~ telefon: 668 735 219;
- ~ mail: sekretariat@kancelariagruchacz.pl;
- ~ e-porada: <https://kancelariagruchacz.pl/porady-prawne/>;
- ~ profil kancelarii na fb: <https://www.facebook.com/Kancelaria-Radcy-Prawnego-Michal-Gruchacz-271546950098561/>.

Pozdrawiam

Michał Gruchacz

Radca prawny